

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส21103

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ครูผู้สอน

ครูอลงกรณ์

เดชะ

ครูสุธิมา

โรจนวิศิษฐ์

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้

อธิบายความสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ในฐานะกฏกติกาสูงสุดในการปกครองประเทศได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านทักษะกระบวนการ

วิเคราะห์รัฐธรรมนูญในมาตราที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต
ของประชาชนได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะเฉพาะ

1. เห็นความสำคัญของรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครอง

ประเทศ

2. เห็นคุณค่าของรัฐธรรมนูญที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

ชาวไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน
3. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
4. มีจิตสาธารณะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการสื่อสาร
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ยังจำได้หรือไม่....

ชั่วโมงที่ผ่านมา นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องอะไร

กฎกติกาแห่งการอยู่ร่วมกันภายใน ห้องเรียน

ถ้าขยายขอบเขตให้กว้างขึ้นเป็นระดับประเทศ
เราจะใช้อะไรเป็นกฎกติกาแห่งการอยู่ร่วมกัน

“ กฎหมาย ”

.....

กฎหมาย...หมายถึง

กฎเกณฑ์ที่ผู้มีอำนาจตราขึ้นเพื่อใช้บังคับบุคคลให้ปฏิบัติตามเป็นการทั่วไป ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามย่อมได้รับผลร้าย กฎหมายอาจตราขึ้นเพื่อกำหนดระเบียบแห่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือระหว่างบุคคลกับรัฐ หรือเพื่อใช้ในการบริหารประเทศ กฎหมายอาจเกิดจากจารีตประเพณีอันเป็นที่ยอมรับนับถือกันก็ได้

ที่มา : พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554

“ประเทศไทยมีกฎหมายอยู่ฉบับเดียวแหละ
ประเภทเดียว เรื่องเดียว”

จากข้อความนี้ นักเรียนคิดว่าถูกต้องหรือไม่

ก. ถูกต้อง เพราะ.....

ข. ไม่ถูกต้อง เพราะ....

อ่านว่า รัต-ตะ-ท่า-มะ-นูน, รัต-ท่า-มะ-นูน

“ รัฐธรรมนูญ ”

.....

ถือเป็นแม่บทของกฎหมายทั้งหลายทั้งปวง
ในประเทศ ถ้ากฎหมายใดที่ขัดกับ.....**รัฐธรรมนูญ**.....
ให้ถือว่ากฎหมายนั้นเป็นโมฆะใช้บังคับไม่ได้

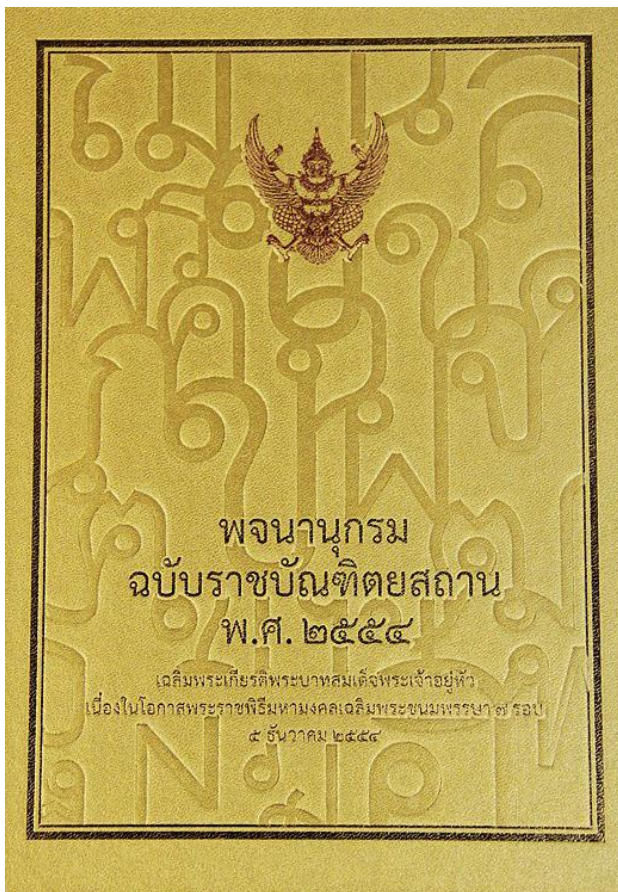
รัฐธรรมนูญ...หมายถึง

กฎหมายที่กำหนดระเบียบแห่งอำนาจสูงสุด
ในรัฐและความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจเหล่านี้ต่อกัน
และกัน

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.หยุด แสงอุทัย

รัฐธรรมนูญ...หมายถึง

บทกฎหมายสูงสุดที่จัดระเบียบการปกครอง
ประเทศ กำหนดรูปแบบและระบอบการปกครอง
ของประเทศ สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชน
อำนาจหน้าที่ขององค์กร และความสัมพันธ์ระหว่าง
องค์กร

**ไ้เหล้า
= แช่**

สี่สิ

สาม

LIVE

SPRING NEWS

19

11:29

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เรื่อง ประวัติวันรัฐธรรมนูญ | 10 ธ.ค. 60 |

ปรากฏการณ์ข่าวจริง

เผยแพร่โดย Spring News

เผยแพร่วันที่ 12 ธันวาคม 2560

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=U1PZ05PbpQM>

ความเป็นมาของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย

ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครอง จากระบอบ
สมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่ระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
เมื่อปี พ.ศ. 2475

**รัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรสยาม
เก็บรักษาโดย
สำนักงานเลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎร
ปัจจุบันจัดแสดงไว้ที่
พิพิธภัณฑ์รัฐสภา**

**ความเป็นมาของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย**

**โดยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
เป็นแนวทางเพื่อนำสังคมไทยไปในทิศทางเดียวกับ
ประเทศที่พัฒนาแล้ว**

**ความเป็นมาของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย**

**รัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้ ถือเป็นกฎหมายสูงสุดของการจัดระเบียบ
การปกครองของประเทศกำหนดรูปแบบของรัฐและระบอบการ
ปกครองที่มุ่งเน้นให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ
และมีความเสมอภาคกัน**

**ความเป็นมาของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย**

**อำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดเป็นของปวงชนชาวไทย
โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และทรงใช้อำนาจ
ผ่านทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล**

**ความเป็นมาของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย**

**นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังกำหนดหน้าที่ของปวงชนชาวไทย
และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเสมอมา**

**ความเป็นมาของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย**

**นับจาก พ.ศ. 2475 ประเทศไทยมีการประกาศใช้
รัฐธรรมนูญหลายฉบับ**

ความเป็นมาของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย

โดยฉบับล่าสุดคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2560 เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ 20

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

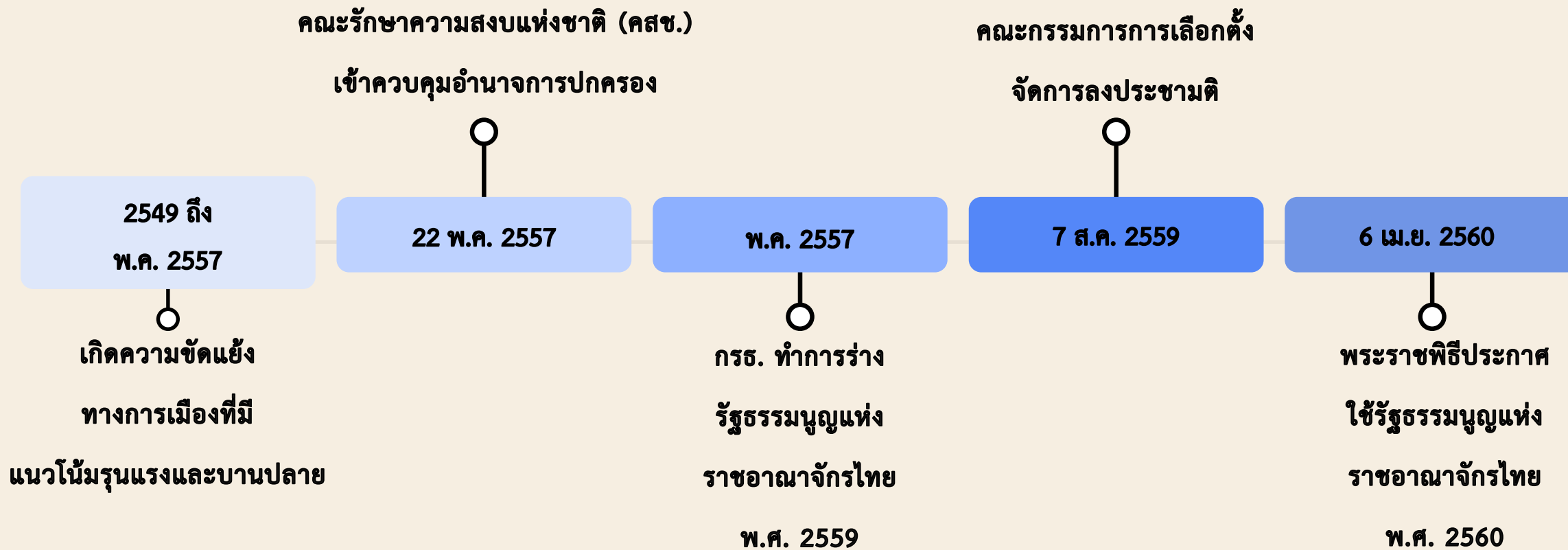
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

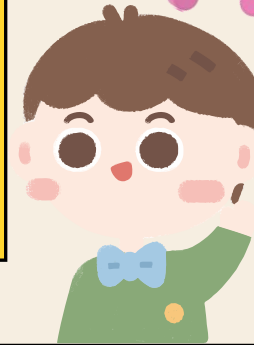
ตราไว้ ณ วันที่ ๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

ศุภมัสดุ พระพุทธศาสนกาลเป็นอดีตภาค ๒๕๖๐ พรรษา ปัจจุบันสมัย จันทรคตินิยม
ฤกษ์ฤกษ์พัตร จิตรมาส ขุนหปักษ์ ทสมิตถี สุริยคติกาล เมษายนมาส อังคุตฺตสูรทิน ศรवार โดยกาลบริเวท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ให้ประกาศว่า นายรัฐมนตรีได้นำความกราบบังคมทูลว่า นับแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก
พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม
พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นต้นมา การปกครองของประเทศไทยได้ดำรงเจตนารมณ์ยึดมั่นในระบบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขต่อเนื่องมาโดยตลอด แม้ได้มีกรรณการแก้ไขเพิ่มเติม และประกาศใช้
รัฐธรรมนูญเพื่อจัดระเบียบการปกครองให้เหมาะสมหลายครั้ง แต่การปกครองก็มิได้มีเสถียรภาพหรือ
ราบรื่นเรียบร้อยเพราะยังคงประสบปัญหาและข้อขัดแย้งต่าง ๆ บางครั้งเป็นวิกฤติทางรัฐธรรมนูญที่หา
ทางออกไม่ได้ เหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการที่มีผู้ไม่นำพาหรือไม่นับถือยำเกรงกฎเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง
ทุจริตฉ้อฉลหรือบิดเบือนอำนาจ หรือขาดความตระหนักสำนึกรับผิดชอบต่อประเทศชาติและประชาชน
จนทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นผล ซึ่งจำเป็นต้องป้องกันและแก้ไขด้วยการปฏิรูปการศึกษาและการบังคับใช้
กฎหมาย และเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบคุณธรรมและจริยธรรม แต่เหตุอีกส่วนหนึ่งเกิดจากกฎเกณฑ์
การเมืองการปกครองที่ยังไม่เหมาะสมแก่สภาวะการณบ้านเมืองและกาลสมัย ให้ความสำคัญแก่รูปแบบ
และวิธีการยิ่งกว่าหลักการพื้นฐานในระบบประชาธิปไตยหรือไม่อาจนำกฎเกณฑ์ที่มีอยู่มาใช้แก่พฤติกรรม
ของบุคคลและสถานการณ์ในยามวิกฤติที่มีรูปแบบและวิธีการแตกต่างไปจากเดิมให้ได้ผล

ที่มาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

คำถาม

1. นักเรียนคิดว่าเพราะอะไรจึงต้องมีการลงประชามติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ
2. จากข้อที่ 1. มีจุดมุ่งหมายสำคัญอย่างไร

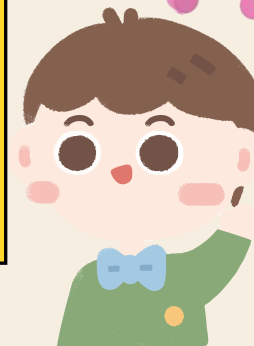
การนำร่างรัฐธรรมนูญ และนโยบายที่สำคัญของประเทศ
ไปผ่านการตัดสินใจเพื่อแสดงความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ
โดยประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย นับเป็นวิธีการ
ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ต่อแนวทางการปกครองประเทศ

ตามวิถีประชาธิปไตย

คำถาม

รัฐธรรมนูญ มีความเกี่ยวข้องกับประชาชน
ในเรื่องใดบ้าง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๖๐

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

หมวด ๓

สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย

มาตรา ๒๕ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำการนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตราบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

หมวด ๔

หน้าที่ของปวงชนชาวไทย

มาตรา ๕๐ บุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๒) ป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ และสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมทั้งให้ความร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๓) ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
- (๔) เข้ารับการศึกษอบรมในการศึกษาภาคบังคับ
- (๕) รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (๖) เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม
- (๗) ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ
- (๘) ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม
- (๙) เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (๑๐) ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 - 5 คน
2. ให้นักเรียนร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ครูแจกให้หรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ
3. ให้นักเรียนออกแบบผังความคิดให้สวยงาม ใส่กระดาษที่ครูแจกให้
ตั้งประเด็นต่อไปนี้
 - สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ
 - ยกตัวอย่าง 1 มาตราในรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต
ของคนไทย
4. เมื่อนักเรียนทำเสร็จ ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอผลงานพร้อมกับ
ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ ที่ว่าด้วยหลักการจัดระเบียบในการปกครองประเทศ กำหนดรูปแบบของรัฐ ระบอบการปกครองประเทศ อำนาจอธิปไตย ได้แก่ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจ ตุลาการ กำหนดสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของปวงชนชาวไทย และบทบัญญัติสำคัญที่ใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศ ซึ่งกฎหมายใด ๆ ที่ออกมาจะขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญไม่ได้

ความเป็นมาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

เป็นฉบับที่ ๒๐

จัดร่างโดยกรธ.

๖ เมษายน ๒๕๖๐
รัชกาลที่ ๑๐
ลงพระปรมาภิไธย

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี
รับสนองราชโองการ
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มีผลบังคับใช้ทันที

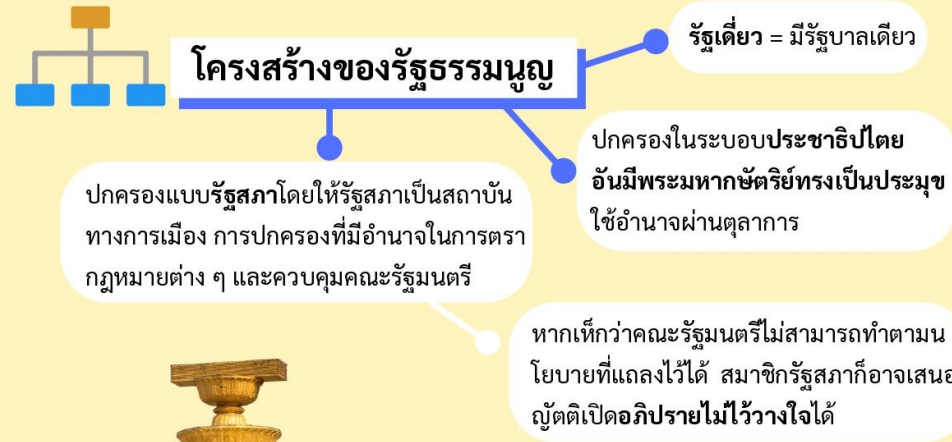
ความสำคัญของรัฐธรรมนูญ

1. ยืนยันความเป็นเอกราชของประเทศไทย
2. รับรองความเป็นเอกรัฐของประเทศไทย
3. ยืนยันว่าประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งทรงใช้อำนาจอธิปไตยของปวงชนชาวไทยผ่านทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล
4. ค้ำครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของชนชาวไทย
5. ให้ความคุ้มครองประชาชนชาวไทย ไม่ว่าจะมิเหล่ากำเนิดใด เพศใด หรือนับถือศาสนาได้อย่างไรเสมอ

หลักการและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

- เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
- สนับสนุนให้ประชาชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการปกครอง
- กำหนดกลไกสถาบันทางการเมืองทุกส่วน โดยเฉพาะฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร
- สร้างเสริมสถาบันศาลและองค์กรอิสระอื่น
- เน้นย้ำคุณค่าและความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม

สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ

1. ให้การคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชน
2. ระบุนิติของประชาชนชาวไทยทุกคน
3. บัญญัติเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของรัฐสภา และคณะรัฐมนตรี
4. บัญญัติเกี่ยวกับพรรคการเมือง และการเลือกตั้ง
5. บัญญัติเกี่ยวกับศาล ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการพิพากษาราคคดี
6. ให้ความสำคัญกับคุณธรรม จริยธรรมของนักการเมือง
7. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
8. มุ่งองค์กรที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามรัฐธรรมนูญ

ใบความรู้

“เธอ ๆ ครูเอสบอกเราว่ารัฐธรรมนูญไม่เกี่ยวข้อง
กับชีวิตเราหรอก ไม่ต้องสนใจมากก็ได้”

จากข้อความนี้ นักเรียนเห็นด้วยกับสิ่งที่ครูเอสบอกหรือไม่

ก. เห็นด้วย เพราะ.....

ข. ไม่เห็นด้วย เพราะ....

หมวด ๔
หน้าที่ของปวงชนชาวไทย

มาตรา ๕๐ บุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๒) ป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ และสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมทั้งให้ความร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๓) ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
- (๔) เข้ารับการศึกษาอบรมในการศึกษาภาคบังคับ
- (๕) รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (๖) เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม
- (๗) ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ เป็นสำคัญ
- (๘) ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม
- (๙) เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (๑๐) ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ถือได้ว่าเป็นกฎหมายสูงสุด
ในการปกครองประเทศ ที่ยึดตามระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งจะกล่าวถึงเรื่องสำคัญที่ใช้
ในการบริหารประเทศ ทั้งบทบาทของรัฐบาล
หน้าที่ของรัฐสภา, สิทธิเสรีภาพของประชาชน
การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นต้น

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง อำนาจอธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

